

OD ISTOG AUTORA

SLUČAJ VINČA

APSINT

LEKARI

**Goran
Milašinović**

MUK

■ Laguna ■

Copyright © 2022, Goran Milašinović
Copyright © ovog izdanja 2022, LAGUNA

„Sve zaista rdave stvari počinju nevino.“

E. Hemingvej

Događaj o kome je u ovom romanu reč zbio se 2002. u regionu Bačkog Podunavlja.

Taj region je zbog jedinstvene i izvanredne flore i faune Unesko 2017. proglasio za svetski rezervat biosfere, a godine 2021. ušao je u sastav prekograničnog rezervata biosfere „Mura–Drava–Dunav“; jedan je od dvadeset dva na listi i najveći u svetu.

Sve ostalo je plod piščeve mašte.

1

Alberto Fonda di Koradi, sedamdesetogodišnjak koga su od rođenja svi zvali po nadimku Tito, važio je za perfekcionista koji je uvek želeo da sve konce u poslu drži u rukama i mnogo se nervirao kad u tome ne bi uspeo.

Baš kao i sada kad je sve zavisilo od nekog drugog. Ovog puta od šofera Silvija Ferma, koji mu se nije javio niti odgovarao na pozive, iako je trebalo to da učini još pre dva sata nakon što je uspešno prešao državnu granicu kod Vrtojbe i ušao u Italiju.

Kako je vreme odmicalo, Titova briga se pretvarala u bes, koji je pokušavao da smiri pušeći cigaretu za cigaretom i vrzmajući se nervozno u svojoj kući u Kaprivi del Friulji kao zver u kavezu. U skladištu Luke Boske u Udinama, gde je Silvio trebalo da kamionom-hladnjačom dopremi tovar iz Srbije, nisu imali nikakvih informacija osim da transport nije stigao. Ništa nije znao ni Mario Bernardis, Titov prijatelj i vlasnik restorana *Vita selvatica*, kome je tovar bio namenjen; njegovi ljudi su i dalje

strpljivo čekali u Boskinom skladištu, a kako je vreme odmicalo, nade je bilo sve manje. Titu je ostalo još samo da misli kako se na granici stvorila neočekivana gužva, a baterija na Silvijevoj motoroli se, možda, u međuvremenu istrošila, što lakomisleni i blentavi šofer nije ni primetio.

Tito ni u jednom trenutku nije pomislio da pozove graničnu policiju na Vrtojbi, najvećem prelazu i transportnom terminalu robe između Italije i Slovenije, te da direktno proveri da li je kamion prešao granicu i tako prekine mučno iščekivanje.

* * *

Ta septembarska noć dve hiljade druge bila je jedna od onih kakve se samo mogu poželeti: topla i opojna, sa nebom punim zvezda, koje su titrale u istom ritmu u kome su zrikavci oko kuće neumorno zrikali.

U jednom trenutku se činilo kao da su se mrki mali insekti popeli na nebo i postali sjajne zvezde, a u drugom da su zvezde pale u mrak crnih krošanja i zadobile moć zrikanja. Tita noćna priroda nikada nije mnogo zanimala, a pogotovo ne sada kad mu je na leđima stajala teška briga.

Vremenske prilike je i inače primećivao samo kad mu je to bilo važno zbog lova, njegove najveće strasti, pošto nije bilo isto hodati kroz šumu desetak kilometara u teškim kožnim čizmama sa visokim sarama po kiši i blatu, pritom sa puškom oko ramena i teškim viskom oko pasa, i po suvom.

* * *

Tito Fonda je bio pasionirani lovac od rane mladosti. Veliki udeo u toj ljubavi pripadao je deda Bepu, koji ga

---

je prvi zainteresovao za lovačku pušku i šumske životinje, postavši mladićeva centralna figura tokom odrastanja.

Titovi deda i baba su živeli u kući na periferiji mesta Čividale, kojim prolazi zelena reka Natisone, dvadesetak kilometara udaljenom od Udina, odakle su Fonde poticale generacijama. Stari Bepo se čitavog života trudio da pomiri u sebi slobodnog šumsko-planinskog avanturistu sa odgovornim društvenim aktivistom u zajednici u kojoj je živio. Tako nekako je i izgledao: glavat, brkat i ispršen, a kratkih, krivih i neobično spretnih nogu, kojima je poskakivao kao muflon, sa energijom koja je bila za divljenje. U jednom trenutku života obavljao je istovremeno tri funkcije: šefa lokalne železničke stanice, vođe mesnog limenog orkestra i predsednika lovačkog društva.

Starac je rano naslutio da je Tito nadaren za lovca i da je njegov sin, Titov otac, bio slučajna genetska greška jer je mrzeo i lov i prirodu i lovce. Deca se obično plaše šume, a Tito ni kao dete nije pokazivao strah da satima ostane sam u njoj, bez odraslih u blizini, u mračnom zaklonu od debala, grana i gustog lišća. Odmalena su ga krasili oko precizno kao durbin i mirna ruka: male životinje i ptice uočavao bi sa lakoćom još izdaleka, mnogo pre nego što bi im miris osetili lovački psi, a vrapce i divlje golubove pogađao bi u letu iz svoje vazdušne puške, ne dajući im prilike ni da slete na drvenu ogradu oko Bepove kuće.

„Disanje treba da zastane kao vazduh u mehu, a otkucaje srca da čuješ kao kontrabas: bam-bam-bam...“, podučavao je starac unuka, budućeg lovca, ali njemu kao da nikakva obuka nije bila potrebna; on je sve u vezi sa lovom naslućivao nagonski.

2

Titova kuća na obodu Kaprive, u kojoj je te večeri čekao na Silvijev poziv, bila je primer kasnorennesansne, paladijske vile, koju je pre useljenja renovirala i restaurirala njegova druga supruga Aliče, dizajnerka po obrazovanju, potrošivši, tih kasnih osamdesetih dvadesetog veka, na radove i nameštaj blizu pola milijarde lira.

Izgradio ju je, sredinom sedamnaestog veka, neki grof iz Venecije po imenu Koradi, čija se porodična grobnica i dalje nalazila na venecijanskom ostrvu San Mikele. Kao i mnogi stanovnici *Serenissime*, patio je od kostobolje zbog vlage, te je pobjegao u suva i mnogo prijatnija brda.

Više nego nerealnu cenu od dve milijarde lira nametnuli su agenciji *DB Prođeto immobiliare* iz Udina, u vlasništvu Danijela Bevilakve, tadašnji naslednici ruinirane nekretnine, ohola braća, samci sa Korza Buenos Ajres u Milanu, koji su proživeli život bez rada, živeći od rentijerstva i ogromnog nasleđa u društvu desetak rasnih mačaka.

Nakon restauriranja kompaktna i simetrična pravougaona građevina ravnih linija sa prizemljem, *pjanom nobileom* i sobama za goste na spratu isijavala je otmenost i stajala kao redak dragulj u zoni koju i Italijani i Slovenci zovu isto: Brda, ali svako na svom jeziku – Goriška brda, *Collio*. Na tim stopama Dolomita, a vazdušnom linijom svega tridesetak kilometara od mora, mešali su se mediteranski hedonizam i predalpska misterija, pružajući idealne uslove za sve vrste uživanja koje čovek može da zamisli, što su Tito i Aliče, dok je idila trajala, obilato koristili.

Vilu je okruživalo imanje od dva hektara, delimično pošumljeno, a poseban ukras predstavljao je vrt sa rastišnjem u obliku lavirinta, cvetnim lejama, ružičnjacima i dve fontane, verna imitacija venecijanske vile *Pisani*. Lepota, elegancija i prefinjenost koja bi svakog podsetila da je zavist neizbežna ljudska emocionalna reakcija.

Druga stvar je što bi se uz takvu vilu i vrt mnogo bolje uklapali jedan Gabrijele d'Anuncio, Rilke ili Lukino Viskonti, neke produhovljene, umetničke duše, pritom prave aristokrate, umesto skorojevića kao što su bili Tito Fonda, bivši trgovac džinsom na veliko iz Trsta, i Aliče, njegova mlada i ambiciozna supruga.

* * *

Aliče je u mladosti imala sve ono što ženu čini ženom: proporcije, stil, glas, mirise, feromone, ali ne i poreklo, te je zacrtala da snove ostvari uz pomoć muža i domogne se sopstvenog studija za dizajn, po mogućnosti u starom, isto-rijskom centru Udina, na Pjaci liberta, pod kolonadama.

Za početak je morala da se zadovolji prozaičnim i ne-kreativnim sekretarskim poslom u agenciji za nekretnine *DB Prođeto imobilijare*, koji ju je iscrpljivao punih deset godina. Aliče nije gubila nadu da će joj se snovi jednog dana ostvariti, te je odbijala sve lokalne ženskaroše i plejboje, potrošene i olinjale kao što su bili i njihovi stari kabrioleti.

A onda je jednog dana, u potrazi za kućom u Brdima, Tito Fonda otvorio vrata agencije, što je za nju bio trenutak epifanije: čim su im se pogledi spojili, lepa Goričanka je osetila da je višegodišnjem čekanju na muža došao kraj. Pedesetosmogođišnji Tito, preozbiljan i oprezan, koji je do tada bio na raznim životnim prekretnicama, u času je omekšao, što je bio znak da gubi poslovličnu kontrolu nad samim sobom. Bio je to pad koji je podsvesno i priželjkivao. Odglumio je zavodnika, iako mu to nikada nije išlo od ruke, brbljajući razne gluposti kako bi sakrio uzbuđenje, dok je devetnaest godina mlađa Aliče u sebi već likovala, osmehujući se i premeštajući nogu preko noge svaka dva minuta.

Tita je nakratko otreznila cena vile, koju mu je ubrzo saopštio Danijel Bevilakva, ali kad je shvatio da u nju ulazi i Aliče, pristao je bez uobičajenog cenkanja.

* * *

Nakon što joj se ukazala prilika da živi u aristokratskoj vili, Aliče je zacrtala da se ona i Tito što pre priključe eliti iz zone.

U njenoj Furlaniji oduvek se povlačila veoma oštra granica između seljaka i gospode, a bez blagih prelaza koji bi osobi srednjeg ranga omogućili da relativno neosetno prevaziđe komplekse. Aliče je i za svog gazdu takođe mislila

da je gospodin, ali ne i elita. Bledi i prozirni Bevilakva, čovečja ribica u ljudskom obliku, bio je škrtac za primer, koji se pola godine žalio na gastritis, a drugu polovinu na porez i poskupljenja, što ga je automatski isključivalo iz elite, pošto se nobilitet, po Aliče, iskazivao baš kroz samopouzdanje. Iako je *gramata* imala svoju nespornu važnost, isto tako važan bio joj je i duh, prozračna duša iz koje izlaze lakoća i neopterećenost onim čemu streme prostaci i obični: plemić treba da nadilazi i ismeva prizemne fokuse, poput politike, neuzvrćene ljubavi ili starenja, a da se bezrezervno i isključivo posveti hedonizmu i životu na visokoj nozi. Prema materijalizmu treba da se odnosi delikatno, mislila je, prezirati rad, ali ne i novac, koga treba da ima u neograničenim količinama. Za razliku od Aliče, Tito nije pridavao veliki značaj uskom društvu koje je na poreklo gledalo kao na fetiš, pogotovo što su mnogi u njemu bili čisti snobovi; dakle, *sine nobilitate*.

Njihove umišljene veličine imale su značaj samo u malim ezoteričnim krugovima u kojima su se kretali; izvan zabava, prijema i gozbi niko ih nije ni primećivao, a pogotovo uzimao za ozbiljno. Tito je većinu sretao na svečanim večerama, „rimskim gozbama“, koje je jednom mesečno priređivao njegov prijatelj Mario Bernardis u svojoj lovačkoj taverni *Vita selvatika*, i to je po njemu bilo više nego dovoljno druženja sa elitom, na čemu je uporno insistirala Aliče.

* * *

Proslavi useljenja u renoviranu *Vilu Koradi*, u leto devetsto osamdeset devete, prisustvovala su sve značajne osobe

iz zone, od kojih mnoge domaćica i domaćin nisu videli nikada ranije.

Budući da je poziv mirisao na dobar provod, apotekar Petris, advokat Feruljo, grofica Orseolo i ostali sa koreni-
ma iz vremena Habzburga, a neki i starijim, došli su iako im je svima jednoglasno veoma smetalo što je nedostojni par iskoristio priliku da se prilikom sklapanja braka, šest meseci ranije, ovenča i patronimom prvog vlasnika vile.

„Čuj, oni da su Di Koradi!... Kao što smo nas dvoje, draga konteso, *due cucchiai*,*“ ironisao je Petris, perjanica i *laurus nobilis* lokalne elite.

„Pa dobro, ima neke logike“, nasmešio se Bruno Usaji, Titov dugogodišnji advokat, kad je prvi put čuo za neodoljivu želju buduće mlade da se preziva Di Koradi, prisativši se prakse morganatskih brakova, nekada raširene na tim prostorima, kada bi se osoba venčala sa titulom, a ne sa drugom osobom. Tvrdohlavi matičar u Udinama nije hteo tek tako da popusti: „U mom uredu nema izmišljanja porekla“, kategorički je odbio Bruna, a onda ga je posetio Tito i pomoću nekoliko ljubaznih rečenica i koverte rešio problem.

Što bi Usaji umeo da kaže nekim svojim klijentima: „U sporu ne treba težiti da budu zadovoljni svi, nego samo ključni akteri.“

* * *

Titu se od svih gostiju dopao jedino Fabri, direktor vinarije *Vila Rusiz*, vredni i radni čovek kome nije bilo mesto u Petrisovom besposlenom društvu, a takođe i Matijusi, psihijatar iz udinske bolnice, nemačkih korena.

---

* Ital.: Dve kašike.

Doktor je bio potpuno opušten i druželjubiv, uživao među ljudima, od kojih su mnogi bili njegovi tajni pacijenti. Nekom prilikom poverio mu se i Tito, požalivši se da su mu mnogi, počevši od pokojnog dede, zamerali što kao pasionirani lovac ima manjak emocija prema divljači i šumskim pticama. Zbog nedostatka griže savesti i osećaja za meru, mnogi su ga poredili s austrougarskim prestolonaslednikom Ferdinandom, koji je svakodnevno ubijao i do tridesetak šumskih životinja; da je preživeo atentat, a mogao je samo da nije bio tvrdoglav, nekim bi životinjskim vrstama u brezovim šumama Srednje Evrope, kako se govorkalo, pretilo istrebljenje.

Deda Bepo je stalno isticao važnost ljubavi prema šumskim životinjama i veoma ga je brinulo što Tito nije pokazivao nikakve emocije prema svojim metama, pa čak ni prema lovačkim psima. Za Bepa su cunjavci, aporteri i retriveri bili neodoljiva stvorenja, koja su umela da se raduju kao deca, a u lovu bi se toliko uzbudili da bi od sreće često znali da upropaste lovčeve planove. Po važnosti za lov, Bepo ih je držao ravnopravnima sa ljudima, a za Tita lovački psi su bili samo korisna tehnička podrška, ali ništa više. Zbunjivalo ga je što Tito nije pokazivao nikakvu surovost ili beskrupuloznost prema ljudima, kao što je prema životinjama; prilikom igre ili druženja sa vršnjacima i drugarima često je bio neobjašnjivo i, po Bepu, nepotrebno mek i popustljiv.

* * *

„Danas kad peradi i goveda ima na planeti trostruko više nego ljudi, slobodna šumska divljač nam ne treba zbog

---

hrane, nego da bude najlepši ukras prirode“, uzalud se trudio Bepo da utiče na unuka, povremeno mu se unoseći u lice da bi ga ovaj bolje razumeo. „Zato pusti poneku u koju nanišaniš da pobegne, razumeš! Kao što ja radim... I to je lov.“

Ali Tito nikako nije mogao da odoli: šta god bi mu se našlo na nišanu, blatnjava divlja svinja ili divni alpski crveni jelen, on je imao snažan unutrašnji impuls da povuče okidač, inače bi sam pukao od uzbuđenja. Pucanj i pogodak su po njemu bili deo istog procesa, zatvorenog kruga koji počinje uočavanjem žrtve, a završava se njenim eliminisanjem. Taj krug nije mogao da ostane otvoren jer to onda ne bi bio lov, nego dečja igra. Nevinost žrtve, neko drugo živo biće, gubitak života, ubistvo, izživljavanje jačeg nad slabijim, sažaljenje, ljubav – nisu bile odrednice koje su po mladom Titu imale ikakve veze sa lovom, ali nije želeo da se prepire sa nabusitim dedom. Zbog toga je ćutao i klimao glavom, a savest mu je ostajala savršeno mirna čak i kad bi usput iznenada podigao pušku na kakvu malu pticu pevačicu, sakrivenu iza listova na grani, što je starog Bepa teralo iz kože.

„Likantropija, sindrom vukodlaka“, ispalio je psiholog Matijusi dijagnozu zaprepašćenom Titu. „Ima slučajeva kad neko počne kao lovac, a posle umisli da je jedan od njih, vuk doslovce, te ode da živi u šumu, jedući sirovo meso ubijenih životinja i pijući njihovu krv; budite srećni, dragi moj, što još niste u toj fazi.“ Primetivši da se Tito snuždio, rešio je da ga razvedri: „Ma ne brinite, molim vas. Uostalom, da nije vas lovaca, kako bismo uživali u ovim divnim Bernardisovim specijalitetima“, završio je osmehujući se, budući da se taj razgovor odigrao za kafanskim stolom u *Viti selvatici*.